

Fiskfångsten

Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra - Språk och kommunikation, Äldre

Syfte – Varför?

Under en vårtermin arbetade vi extra mycket med att ställa språkutvecklande frågor runt bilderböcker och samtalade om bilder som fanns i böcker. Att samtala om vad som fanns i böckerna var för oss ett sätt att utveckla barnens förståelse för olika etiska dilemman och livsfrågor. Vi började med att läsa en bilderbok om vänskap. Boken heter *Vänner* och handlade om musen Jonny, grisen Valdemar och tuppen Frans. Boken var lätt för barnen att associera till och blev en inkörsport till möjligheten att ställa reflekterade frågor om olika förutsättningar och etiska dilemman. Vi lånat en bokväska på biblioteket som handlade om känslor av olika slag. I väskan ingick Joanna Rubin Drangers barnböcker "Arg, ledsen och glad". Där fanns också Stina Werséns barnböcker om känslor. Böckerna hjälpte barnen att identifiera olika slags känslor och frågorna runt bildböckerna berörde både känslor, men också vad olika förutsättningar kan få för betydelse. Barnen associerade till sin omgivning och började samtala om olika händelser och sammanhang. Böckerna och de bokutvecklande frågorna gav barnen möjlighet att upptäcka möjligheten att i större utsträckning ställa frågor även i andra sammanhang som till exempel samlingen. Barnens vilja att vara med och utforma innehållet påverkade vårt arbetssätt på avdelningen (hur?) och de äldre barnen gav förslag på hur vi skulle utveckla innehållet i verksamheten (ge ex). Under en samling berättade de att de tyckte det var svårt att ställa frågor om saker och händelser de funderade över. Det svåra var inte att svara på frågor utan att ställa frågorna. De ville gärna ställa frågor, men visste inte riktigt hur de skulle ställa dem. Vårt syfte i korthet:

- Att aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för samhällets gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.
- Att genomföra arbetet i barngruppen så att barnen ges förutsättningar för utveckling och lärande och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga.
- Att använda sig av språkutvecklande frågor utifrån bilderböcker är ett sätt att använda barns resonemang för att vidareutveckla barnens egen förståelse av samhället och också ett sätt att skapa förståelse för att det finns olika värderingar och tankesätt hos olika individer.

Mål ur Lpfö 18 – Vad?

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmågan att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar.

Tillvägagångssätt – Hur?

För att barnen ska kunna utveckla förståelse för olika etiska dilemman och livsfrågor ska arbetslaget ansvara för att medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där samhörighet och ansvar utvecklas och barnen får möjlighet att visa solidaritet. För att barn ska kunna utveckla samhörighet och solidaritet, måste de få möjlighet att reflektera över vad det betyder i praktiken. Vad är vänskap och kamratskap och hur kan vi använda våra erfarenheter för att skapa solidaritet i barngruppen och samhället.

Steg 1: Barnen får måla fiskar som klipps ut.

Steg 2: Skriv sångtitlar, språkstimulerande uppdrag av typen "Berätta..." eller "Beskriv..." eller instruktioner där barnen uppmanas att hämta saker till exempel i en viss färg. Här kan barnen med fördel involveras och vara med och bestämma vad som ska stå på baksidan av fiskarna. Fäst magneter på fiskarna och tillverka ett kort fiskespö med en magnet hängandes i ett snöre.

Steg 3: Förutom exemplet som nämns i fiskfångsten turades de barn som ville om att leda samlingen vissa dagar i veckan och styra upp innehållet på samlingen. De kunde då också välja aktiviteter till samlingen innehållet varierade lite beroende på vad barnen önskade. De berättade också sagor för varandra med hjälp av innehållet i förskolans sagolådor. Vi förde löpande protokoll och dokumenterade innehållet på samlingen, för att sedan tillsammans med barnen återvända till innehållet och utveckla nästa moment i avdelningens verksamhet. Barnen tillverkade frågorna och innehållet till samlingen, med teckningar och berättande skapade de egna reflektioner och uttryckssätt som vi samlade i gemensam dokumentation.

Reflektion och analys

Hur arbetar förskolan med att utveckla barnens egen referensram och knyta samman den med läslust? Läroplanen betonar att vi ska ge barn möjlighet att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankegångar med hjälp av ord, konkret material bild och andra estetiska uttryckssätt. När barn inte vill läsa, behöver vi ta reda på vad det beror på! När barn är tysta måste vi fråga efter deras tankar! I förskollärares ansvar ingår att skapa möjlighet att verka för att det enskilda barnet utvecklar intresse och förmåga att uttrycka tankar

och åsikter så att de kan påverka sin situation på förskolan (Lpfö,18 2:3). Förskolläraren har ansvar för det enskilda barnets möjlighet att utveckla förmåga vilja och lust i förskolan, likväl som arbetslaget har ansvar för att skapa en grund för att barnen ska förstå vad demokrati är. Ett språkutvecklande arbete handlar om att knyta trådar mellan det sammanhang barn befinner sig i och utmana deras tankar och språk så att de kan utveckla sitt språk ytterligare lite till. De behov och intressen som barnen har bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av den pedagogiska verksamheten.